

ALLAH, İNSAN İLİŞKİSİ

I.Allah İnancı ve İnsan

İnsanın sığınma, güvenme ve yardım dileme duyguları onu bir yaratıcıya inanmaya iter. Dolayısıyla inanç, insanda ihtiyaçtır. Tarihteki tüm toplumlar, farklı biçimlerde olsa da, tanrı veya tanrılara inanmıştır. Bu durum, bir yaratıcıya inanmanın doğuştan, yani fitri olduğunu gösterir.

İslam inancına göre Allah'a inanç doğuştan gelir. Yani Allah insanı, kendisine inanma duygu ve ihtiyacıyla yaratmıştır. Buna fıtrat denir. İslam, insanlardan Allah'a ve sadece Allah'a inanmalarını ister; bu inancı doğru inanç kabul eder. Peygamberin gönderiliş amacı da insanları bu doğru inanca yönlendirmektir.

Allah'a inanç, insanın temel ve doğal bir ihtiyacıdır. Allah inancının kişi için faydaları arasında:

- kişiye güven hissi vermesi,
- kişiyi O'nun her yaptığımızı gözettiğinin bilincinde tutarak davranışlarında dikkat etmeye itmesi,
- kişinin niçin yaratıldığının ve nasıl bir hayat yaşaması gerektiğinin farkında olmasını sağlaması,
- kişiyi başka varlıklara boyun eğmekten kurtarması,
- kişiyi zorlukların üstesinden gelmekte yardım etmesi

sayılabilir. Sonuç olarak Allah inancı kişiyi iyi bir insan olmaya yönlendirir.

II.Allah'ın Varlığı ve Birliği

İnsan, inancını akla dayalı bir temele oturtmak ister. Bu İslam dini tarafından da teşvik edilir. Kuran insanları evreni gözlemleyerek Allah'ın varlık ve birliğinin delillerini görmeye çağırır. İslam alimleri bu tür delillerin taklidi imandan kaçınarak tahkiki imana ulaşmak ve iman konusunda oluşabilecek şüpheleri gidermek için gerekli olduklarını söylerler.

İslam inancında Allah'ın varlık ve birliği, tevhid inancının esasıdır. Kuran insanın aklını ve duygularını kullanarak Allah'ın var olduğu sonucuna varabildiğini öngördüğünden, Allah'ın varlığından çok birliğine yoğunlaşır. İslam'da Allah'a ona eş ve benzer başka ilahların ortak koşulmasına şirk denir ve en büyük günah kabul edilir.

DELİL	KAYNAK	İFADE EDEN ALİM	DAYANDIĞI TEMEL FİKİR
Ekmel Varlık Delili (Ontolojik Delil)	Sadece akıl	Farabi, İbn-i Sina, Batı'da Descartes	Ekmel varlığı tasavvur edebilmemiz onun var olması gerektiğini söyler.

Gaye ve Nizam Delili (Teleolojik Delil)	Dış dünya	-	Evrendeki her şey bir amaca yönelik olarak tasarlanmış ve yaratılmıştır. Evreni mutlaka bir yaratıcı olmalıdır, bu yaratıcı da Allah'tır.
Dini Tecrübe ve Ahlak Delileri	İnsanın manevi ve ruh dünyası	-	Dini tecrübe delili insanın kişisel deneyimlerinin ve manevi deneyimlerinin onu inanmaya ittiğini söyler. Ahlak delili ise insanın erdemli bir yaşam sürebilmesi için Allah'ın var olması gerektiğini savunur.

III.Allah'ın İsim ve Sıfatları

Allah'ın varlığı ve birliğine inanmak imanın esasıdır. Fakat Allah, insan aklının tasavvur edebileceğinin ötesinde bir varlık olduğundan insan onu doğrudan anlayamaz. Allah'ı ancak onun isim ve sıfatlarıyla tanıyabilir.

a.Allah'ın İsimleri

Kuran'da Allah'ı tanıtan isimlere Esmâ-ül Hüsna (en güzel isimler) denir.

Allah'ın sevgi ve merhametini ifade eden isimleri:

Afuv: Merhametli, affeden, bağışlayan.

Halim: Aceleci olmayan, günahkarları cezalandırırken onlara yumuşak davranıp cezalarını geriye bırakan.

Rauf: İnsanları yükümlü tutmada müsamahalı ve yumuşak davranan.

Kerim: Cömert, kerem sahibi, affeden, cömertlik duygusu veren, vaadini yerine getiren.

Allah'ın kudretini ifade eden isimleri:

Kabız: Her şeyi kudreti altına alan, kuşatıp kavrayan, emri altına alan.

Kadir: Kudret sahibi olan, kudreti tükenmeyen, gücü her şeye yeten.

Kavi: Kudretli, güçlü ve sınırsız güç sahibi olan. Her şey onun gücü karşısında zayıftır, ona boyun eğ.

Kayyum: Baki ve ebedi olan.

b.Allah'ın Sıfatları

Allah'ın sıfatları ona ait olan özelliklerdir. Dolayısıyla Allah'ın isimleri de birer sıfatıdır.

Zati Sıfatlar:

Allah'ın varlık ve hakikatini, diğer bütün yaratılmışlardan farklarını belirten sıfatlarıdır. Sadece Allah'a aittir.

Vücud: Var olan.

Kıdem: Ezeli olan, başlangıcı olmayan.

Beka: Varlığının sonu olmayan, ebedi olan.

Muhalafetün lil Havadis: Hiçbir varlığa benzemeyen.

Vahdaniyet: Zat, sıfat ve fiillerinde bir ve tek olan; eşi ve benzeri bulunmayan.

Kıyam Binefisihi: Varlığı kendiliğinden olan, var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymayan.

Subuti Sıfatlar:

Diğer varlıklarda sınırlı biçimde de olsa bulunan sıfatlardır. Allah'ta mükemmel, insanlarda kusurlu biçimde bulunurlar.

Hayat: Diri ve canlı olan.

İlim: Bilmek.

Semi: İşitmek.

Basar: Görmek.

İrade: Dilemek. Allah'ın dilediği şey olur.

Kudret: Gücü yetmek. Allah'ın her şeye gücü yeter.

Kelam: Söylemek, konuşmak.

Tekvin: Yaratmak.

IV.Kuran'da İnsan ve Özellikleri

Kuran'da insan hem olumlu hem olumsuz yönleriyle ele alınır. İnsan fitrat üzere her şeyi yapabildiğinden, olumlu özelliklerini geliştirip olumsuz özelliklerinden kaçınması öğütlenir.

İnsanın Kuran'da belirtilen olumsuz yönleri: sabırsız, aceleci, nankör, maddiyata ve rahatına düşkün, cimri, kibirli, unutkan, bilgisizce tartışan, ümitsizlik ve karamsarlık eğiliminde.

Olumlu yönleri: Asil ve üstün özelliklere sahip, inanan, irade sahibi (özgürlük ve seçme özelliklerine sahip), bilen ve kavrayan, sorumluluk sahibi, varlığının bilincinde, yapıcı ve üretici, amaç, ideal ve beklenti sahibi, ahlaklı.

V.İnsanın Allah ile İrtibatı

İslam'da Allah'ın kullarıyla olan ilişkisi devamlıdır. Kullarını dualarına, isteklerine cevap veren, kedisıyla irtibata geçilmesini isteyen bir tanrıdır. İrtibat yolları arasında ibadet, dua, Kuran okumak, tövbe ve istiğfar vardır.

a.İbadet

Boyun eğmek, itaat, kulluk, övmek, yüceltmek, tapmak/tapınmak gibi anlamalra gelir. Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya yönelik tüm faaliyetler ibadettir. İbadet kişinin Allah ile olan bağını güçlendiren, onun Allah'a yakınlaştıran bir şeydir.

b.Dua

Çağrı anlamına gelir. Allah'a yalvarmak, sığınmak, şükretmek, övmek, istekte bulunmasıdır. Dua etmek ibadet te sayılır. İslam'da sadece Allah'a dua edilir. Duada samimiyet önemlidir.

c.Kuran okumak

Kuran okumak Allah'ın kullarına peygamber aracılığıyla gönderdiği mesajı anlamaktır. Kuran'ı düzügn bir şekilde, tane tane okumaya kıraat; okurken bir yandan da anlamı üzerine derinlikli düşünmeye tilavet denir.

d.Tövbe ve İstiğfar

Kulların günahlarını affetmeleri için Allah'A ve onun merhametine ve bağışlayıcılığına sığınmasıdır. Allah'A yönelmek, hata ve günahlardan pişmanlık duymak, günahı fark etmek, gūnahtan dönmek, arınmak, bağışlanmak demektir.